

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

„Akademia przyszłości”

POWR.03.01.00-00-U141/17

**PROGRAM KSZTAŁCENIA W RAMACH
REALIZOWANYCH WARSZTATÓW
EDUKACYJNYCH
„Start w biznes”**

Opracowanie:

dr inż. Elżbieta Kacperska

Projekt jest współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

Wydział Nauk Społecznych SGGW, ul. Nowoursynowska 166; 02-787 Warszawa, tel. (22) 5934710
www.wns.sggw.pl

Spis treści

Wstęp	3
Cel programu	4
Oczekiwane efekty	5
Warunki realizacji programu	6
Metody, formy, narzędzia pracy	7
Proponowana tematyka i przebieg warsztatu	8
Bibliografia.....	12

Projekt jest współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

Wstęp

Pojęcie biznes jest potocznie używane, jako działalność gospodarcza. Zgodnie z definicją PWN biznes oznacza „przedsięwzięcie handlowe lub produkcyjne przynoszące zysk”¹. Biznes obejmuje wszystkie transakcje podejmowane przez przedsiębiorstwa. Synonimem słowa biznes jest firma, przedsiębiorstwo. W Polsce najczęściej używamy tego pojęcia w kontekście small business – „działalność produkcyjna, handlowa prowadzona na niewielką skalę” lub „małe i średnie przedsiębiorstwo zajmujące się działalnością gospodarczą”². Działalność gospodarcza często jest utożsamiana z biznesem, prowadzeniem firmy, czy też przedsiębiorczością. Prowadzenie firmy jest rozumiane, jako forma aktywności przedsiębiorców na rynku, czyli wszelka działalność producentów, handlowców lub usługodawców³. Według J. Schumpetera przedsiębiorczość to „osobliwy stan ducha przedsiębiorcy, który wyzwala w nim siłę pokonywania piętrzących się przeszkód, własnych przesądów i oporów, pozwala płynąć przeciw prądowi w nieznanych okolicznościach”⁴. Przedsiębiorczość jest też ujmowana, jako: „cecha osobowości człowieka i związane z nią umiejętności, podejmowanie własnej działalności gospodarczej, czy zdolność do wykorzystywania szans obecnych w otoczeniu i podejmowania kreatywnych (innowacyjnych) działań lub projektów”⁵. Obecnie pojęcie to można zdefiniować, jako „całokształt indywidualnych lub zespołowych działań bądź predyspozycji do działań, które przełamują istniejące wzorce”⁶. Osoby przedsiębiorcze podejmują działania innowacyjne i przedsiębiorcze, wychodząc poza schematy, samodzielnie poszukują pomysłów, które zapewnią im określone korzyści. Wśród cech dobrego przedsiębiorcy są: otwartość, wysoka samoocena, inicjatywność, kreatywność jak też skłonność do pokonywania trudności, barier. Cechy te pozwalają na dobre prowadzenie przedsiębiorstwa. Czy można nauczyć się

¹ Słownik języka polskiego, PWN, Warszawa 2006.

² Tamże

³ Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (CELEX: 32006L0112).

⁴ J. Schumpeter, Teoria rozwoju gospodarczego, PWN, Warszawa 1960 s. 136.

⁵ S. M. Kwiatkowski (red.), Kompetencje przyszłości, [w:] M. Borowiec-Garyś, W. Kilar, T. Rachwał, Przedsiębiorczość jako kompetencja przyszłości, Wydawnictwo FRST, Warszawa 2018, s.74.

⁶ I. Sikorska Wolak, K. Krzyżanowska, Przedsiębiorczość w ujęciu teoretycznym i w praktyce, [w:] Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich. Stan i perspektywy rozwoju. Praca zbiorowa pod redakcją K. Krzyżanowskiej, SGGW, Warszawa 2010 s. 40-41.

przedsiębiorczości? Zdaniem I. Sikorskiej-Wolak i K. Krzyżanowskiej „problem uczenia przedsiębiorczości jest bardzo złożony i nie ogranicza się do tego, jak założyć i prowadzić własną firmę. Zasadniczym celem działań edukacyjnych powinno być kształtowanie .... pewnej trwałej tendencji do poszukiwania i analizowania problemów oraz samodzielnego ich rozwiązywania”⁷. Przedsiębiorczość to jedna z kluczowych kompetencji o dużym znaczeniu w edukacji. Uświadomienia sobie funkcji, jakie pełni przedsiębiorczość zarówno w życiu człowieka, jak też w rozwoju przedsiębiorstw, instytucji czy otoczenia krajowego i zagranicznego wskazuje na jej ogromną rolę w procesie uczenia. Kształcenie w tym zakresie powinno uwzględniać:

- „ poznanie i zrozumienie istoty zarządzania przedsiębiorczości,
- umiejętności odkrywania możliwości realizacji nowych przedsięwzięć,
- możliwości stymulowania i pobudzania kreatywnego myślenia i działania,
- skuteczne docieranie do źródeł finansowania przedsięwzięć,
- umiejętności docierania do różnych źródeł informacji i ich wykorzystywania w podejmowaniu decyzji,
- opanowanie technik analitycznych”⁸.

Złożoność procesu edukacyjnego w zakresie przedsiębiorczości (działalności biznesowej) wymaga realizacji zadań z zakresu merytorycznego i praktycznego. Zakres merytoryczny powinien obejmować zagadnienia dotyczące przedsiębiorcy i jego komunikacji z otoczeniem, procesu decyzyjnego oraz zagadnienia związane z zarządzaniem przedsiębiorstw. Część praktyczna powinna odnosić się do rzeczywistych przykładów oraz stanu prawnego w kraju.

Cel programu

Celem warsztatów jest zapoznanie młodzieży z zasadami tworzenia i funkcjonowania firm. W ramach warsztatów uczestnicy/uczestniczki zapoznają się z procesem zakładania firm, strukturą organizacyjną oraz sposobami ich zarządzania i kontrolowania. Dowiedzą się o środowisku, w jakim działa przedsiębiorstwo. Poznają cechy przedsiębiorcy.

---

⁷ Tamże, s. 45.

⁸ Tamże s. 45-46.

Uczestnicy/uczestniczki w trakcie warsztatów zapoznają się z piramidą kompetencji przedsiębiorczych. W trakcie realizacji zajęć uczestnicy/uczestniczki obok umiejętności społecznych nabędą również kompetencje biznesowe, osobiste oraz techniczne i specjalistyczne. Dzięki ćwiczeniom uczestnicy/uczestniczki powinni zwiększyć swoje możliwości w zakresie przedsiębiorczości i kreatywności. Ćwiczenia będą zachęcały do twórczego rozwiązywania problemów.

Warsztaty mają stanowić przygotowanie do realizacji przez uczestników/uczestniczki projektu w ramach, którego tworzą oni od podstaw firmę. Zadanie to ma na celu pobudzić uczestników/uczestniczki do analitycznego myślenia, jak też do kreatywnego rozwiązywania problemów. Uczestnicy/uczestniczki warsztatów realizują poszczególne zadania samodzielnie i w grupach. Celem tego zróżnicowania jest pobudzenie ich do samooceny, oceny ich możliwości w grupie, oraz oceny ich w nawiązywaniu współpracy i procesie komunikowanie się.

Reasumując warsztat edukacyjny „Start w biznes” ma na celu uświadomienie uczniom/uczennicom, jakie cechy powinien posiadać przedsiębiorca, zapoznać uczestników/uczestniczki z piramidą kompetencji przedsiębiorczych oraz z procesem zakładania firmy i środowiskiem jej działania oraz wskazać na konsekwencje podejmowanych decyzji w biznesie.

Oczekiwane efekty

Efektom udziału w warsztatach edukacyjnych „Start w biznes” będzie poznanie uwarunkowań, zasad i metod prowadzenia własnego biznesu. Warsztaty przybliżą zagadnienia związane z funkcjonowaniem firmy, jej otoczeniem i podstawami prawnymi. Część merytoryczna warsztatów podzielona jest na trzy części. Pierwsza część określa osobę przedsiębiorczą, jej sposoby komunikowania się z otoczeniem i proces podejmowania decyzji. Oczekiwany efekt jest tu postawienie się (określenie się) uczestnika/uczestniczki warsztatów w roli przedsiębiorcy. Druga i trzecia część warsztatów dotyczy analizy otoczenia firmy i jej funkcjonowania. Oczekiwane efekty to zaznajomienie się uczestnika/uczestniczki warsztatów z rodzajami prowadzonej działalności przez firmy, poznanie ich otoczenia itp.

Projekt jest współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

Na warsztaty składają się też ćwiczenia praktyczne. Efektem ćwiczeń będzie rozwinięcie umiejętności w kierunku podejmowania się nowych zadań, kreowanie, doskonalenia się w kierunku przedsiębiorczości i zdobywania wiedzy w zakresie działalności biznesowych.

Ważnym efektem będzie umocnienie samooceny uczestników/uczestniczek, wzmocnienie więzi w grupie, uświadomienie uczestnikom/uczestniczkom, że w biznesie ważna jest pozycja lidera jak też współpraca wewnątrz przedsiębiorstwa i z jego otoczeniem.

Reasumując można określić, że po przeprowadzonych warsztatach uczestnik/uczestniczka:

- wie, jak założyć firmę;
- wie, jak firma funkcjonuje w otoczeniu;
- potrafi rozpoznać otoczenie (środowisko, konkurencje) firmy i poprawnie ją ocenić;
- potrafi podejmować decyzje w sytuacjach trudnych;
- ma świadomość występowania zagrożeń wynikających ze źle podjętych decyzji;
- potrafi określić swoje predyspozycje zawodowe;
- wie jak napisać biznesplan;
- wie jak przeprowadzić analizę rynku;
- zna funkcje zarządzania firmą;
- potrafi pracować w grupie;
- potrafi komunikować się z otoczeniem;
- potrafi dokonać samooceny swoich kompetencji przedsiębiorczych.

Warunki realizacji programu

Warsztaty zorganizowane zostaną na terenie Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, która posiada duży, dobrze zorganizowany kampus, położony w dzielnicy Ursynów, w Warszawie. SGGW jest uczelnią interdyscyplinarną kształcąca studentów na różnych kierunkach min. na kierunku ekonomia, na kierunku rachunkowość i finanse oraz na kierunku zarządzanie. Jest uczelnią nowoczesną i dobrze wyposażoną w sale wykładowe i laboratoryjne.

Projekt jest współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

Sala, w której będą odbywały się warsztaty zostanie wyposażona w stoliki i krzesła, projektor multimedialny, dostęp do Internetu oraz materiały biurowe dla każdego z uczestników.

Czas trwania warsztatów to 3 dni po 8 h - łącznie 24 h (24 x 45 min), oraz przerwa kawowa i na lunch w każdym dniu warsztatów.

Liczba uczestników to 15 osób, uczniów/uczennic szkoły średniej, zbliżonych wiekowo. Taka liczba uczestników z jednej strony zapewnia różnorodność ich postaw, poglądów, doświadczeń i wiedzy, z drugiej zaś sprawia, że ograniczona zostaje możliwość tworzenia się podgrup i wycofywania się osób nieśmiałych i mniej ekspansywnych.

Metody, formy i narzędzia pracy

Warsztaty opierają się na wykorzystaniu metod aktywizujących, rozumianych za E. Brudnik, A. Moszyńską i B. Owczarską, jako „wskazówki, sposoby działania, które pomogą uczniom:

- pogłębić zainteresowanie wspólną sprawą,
- rozwinąć własne pomysły i idee,
- komunikować się,
- dyskutować i spierać się na różne tematy⁹.

Celem warsztatów jest integracja uczestników/uczestniczek poprzez rozwój komunikacji niezbędnej do prowadzenia własnego biznesu, rozwój ekspansji twórczej, rozwój samoświadomości jak też nabycie umiejętności rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji. Celem merytorycznym warsztatów jest przybliżenie procesu zakładania firmy, nabycie umiejętności tworzenia biznesplanu, czy też zapoznania się z przebiegiem procesu zarządzania przedsiębiorstwem.

Zajęcia mają formę grupową, przy wykorzystaniu także indywidualnej pracy uczestników/uczestniczek nad niektórymi zadaniami.

---

⁹ E. Brudnik, A. Moszyńska, B. Owczarska, Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących, Jedność, Kielce, 2011, s. 4.

Projekt jest współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

Narzędzia wykorzystywane na zajęciach to przygotowane dla każdego uczestnika/uczestniczki materiały z zadaniami oraz czyste kartki, na których uczniowie będą decydowali i rozwiązywali problemy. Wyposażenie sali niezbędne do realizacji programu: komputer, projektor multimedialny, dostęp do Internetu.

Metody pracy: metody aktywizujące, metody problemowe.

Formy pracy: indywidualna, grupowa

Niezbędne materiały do realizacji zajęć:

1. Kartki formatu A4 – dla każdego uczestnika po 4 kartki;
2. Długopis dla każdego uczestnika;
3. Włóczka – jedna sztuka;
4. Wizytówki - puste do aranżacji;
5. Flamastry 4 kolory na grupę;

Charakterystyka warsztatu: (ogólne informacje, podział godzin z uwzględnieniem liczby przerw, ile przerw kawowych, lunch)

I część – 3 godziny (3 x 45 min.)

Przerwa kawowa

II część – 3 godziny (3 x 45 min.)

Przerwa na lunch

III część – 2 godziny (2 x 45 min.)

Proponowana tematyka i przebieg warsztatu

Grupa wiekowa: uczniowie/uczennice I klasy szkoły średniej

Liczba uczestników: 15 osób

Miejsce: Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego

Czas trwania zajęć: 3 dni po 8 h - łącznie 24 h (24 x 45 min), oraz przerwa kawowa i na lunch w każdym dniu warsztatów

Cel ogólny: Rozbudzenie przedsiębiorczości i kreatywności do realizacji własnych pomysłów biznesowych.

Projekt jest współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

Cele operacyjne:

1. Uczeń/uczennica zna zasady pracy w grupie, angażuje się we współpracę, buduje atmosferę zaufania.
2. Uczeń/uczennica poszukuje i odkrywa swoje cechy i predyspozycje zawodowe.
3. Uczeń/uczennica kształtuje i rozwija własną osobowość, dostrzega wartości rozwoju własnej osobowości, dokonuje samooceny, porównuje obraz własny z ocenami kolegów i wyciąga wnioski.
4. Uczeń/uczennica zna proces zakładania firmy, potrafi określić środowisko działania firmy, zna sposoby zarządzania przedsiębiorstwem.
5. Uczeń/uczennica ma świadomość występowania zagrożeń wynikających ze źle podjętych decyzji, złego zarządzania firmą.

Tematyka i szczegółowe zadania zajęć:

Dzień pierwszy

Część pierwsza – 3 godz. (3x45 min.)

1. Omówienie zasad panujących na warsztatach, test ewaluacyjny;
2. Ćwiczenia integrujące grupę:

- niedokończone zdania:

- Moje hobby to....
- Jedną z moich ulubionych książek jest ....
- Mój ulubiony napój to...
- Cieszę się, kiedy ...
- W przyszłości chciałbym zostać...
- Dwa słowa opisujące mnie.....
- Najważniejsza cech przyjaciela to moim zdaniem....
- Jedną z moich najlepszych cech jest...

- „moje wady zalety” - wzmocnienie poczucia własnej wartości, uświadomienie sobie zależności między komunikatami pozytywnymi a szacunkiem dla siebie samego (uczestnicy/uczestniczki warsztatów wypisują na kartkach swoje wady i zalety,

przypinają je do ubrania i spacerując rozmawiają na ich temat). Czy można pozbyć się wad?

Część druga – 3 godz. (3x45 min.)

3. Ćwiczenia z komunikacji interpersonalnej, cechy osoby przedsiębiorczej, typy osobowości, komunikacja społeczna i interpersonalna,
  - zadania z przebiegu procesu komunikacji poprzez przekaz określonych treści,
  - mowa ciała – komunikacja niewerbalna (ćwiczenia gestykulacji i mowy ciała, jako przydatnych w negocjacjach biznesowych),
  - różnice kulturowe w biznesie międzynarodowym, jako bariery komunikacji.

Część trzecia – 2 godz. (2x 45 min.)

4. Ćwiczenia z podejmowania decyzji – zapoznanie się z fazami procesu decyzyjnego, racjonalność i bariery w podejmowaniu decyzji.
  - Jak podjąć trafną decyzję? Zaplanowanie wycieczki w góry, lub organizacja przyjęcia urodzinowego - grupa dzieli się na 3 -4 osobowe zespoły i każdy opracowuje plan.
5. Ćwiczenie relaksacyjne
  - pajęczyna – uczniowie/uczennice stoją w kręgu, wyznaczają lidera/liderkę - on/ona trzyma kłębek włóczki, wymienia np. fazy procesu decyzyjnego, bariery w podejmowaniu decyzji, rodzaje spółek itp. okręcając na dłoni włóczkę i przekazując ją innej osobie (stojącej po przeciwnej stronie), kolejna osoba robi to samo itp. w ten sposób powstaje pajęczyna. Aby zwinąć włóczkę należy wymienić cechę, którą wskazała ta osoba.

Dzień drugi

Część pierwsza – 3 godz. (3x 45 min.)

1. Ćwiczenia – Otoczenie przedsiębiorstwa (makro i mikroekonomicznego), przedstawienie celów gospodarowania (ekonomiczno-społecznych) – uczniowie/uczennice w grupach 3-4 osobowych poszukują z własnego otoczenia znanej firmy (markowej) i analizują jej otoczenie, wykorzystane czynniki produkcji itp.

Projekt jest współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

Część druga – 3 godz. (3x 45 min.)

2. Ćwiczenia z klasyfikacji przedsiębiorstw – uczniowie/ uczennice w grupach 3-4 osobowych przy pomocy Internetu wyszukują firmy wg różnych form klasyfikacji (własności, organizacyjno-prawnej) jak też zapoznają się z aktami prawnymi na stronach Sejmu RP – ISAP.

Część trzecia – 2 godz. (3x45 min.)

3. Ćwiczenia - Jak założyć firmę – omówienie procesu przebiegu zakładania firmy (zgłoszenie rozpoczęcia działalności gospodarczej, uzyskanie koncesji, wyrobienie pieczętka, założenie konta firmowego, rejestracja VAT, zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego, powiadomienie o zakresie prowadzonej działalności – uczniowie w grupach 3-4 osobowych zakładają fikcyjną firmę wg wskazówek prowadzącego zajęcia.
4. Ćwiczenia relaksacyjne – przygotowanie wizytówek własnej firmy.

Dzień trzeci

Część pierwsza – 3 godz. (3x45 min.)

1. Ćwiczenia - Jak napisać biznesplan? Wprowadzenie podstawowych pojęć, przedstawienie konstrukcji i zasad sporządzenia biznesplanu.
  - uczestnicy/uczestniczki w grupach 3-4 osobowych przeprowadzają analizę SWOT (silne i słabe strony, szanse i zagrożenia) dla wybranego przedsiębiorstwa (firma z otoczenia np. warzywniak, sklep z zabawkami,
  - uczestnicy/uczestniczki w grupach 3-4 osobowych przeprowadzają analizę rynku i tworzą plan marketingowy dla wybranego produktu np. telefony komórkowe – pobudzenie myślenia analitycznego
  - uczestnicy/uczestniczki w grupach 3-4 osobowych zapoznają się ze strukturą organizacyjną wybranego przedsiębiorstwa (firma z otoczenia np. warzywniak, sklep z zabawkami, - pobudzenie myślenia analitycznego.

Część druga – 3 godz. (3x45 min.)

2. Ćwiczenia z zarządzania przedsiębiorstwem – po zapoznaniu się z przebiegiem procesu zarządzania (planowanie, organizowanie, przewodzenie, motywowanie,

Projekt jest współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

kontrolowanie) i zasadami organizacji pracy w przedsiębiorstwie uczestnicy/uczestniczki na podstawie nabytej wiedzy określają na konkretnym przykładzie rodzaj stylu kierowania firmą.

- uczestnicy/uczestniczki w grupach 3-4 osobowych mają zaplanować i zorganizować proces produkcyjny w firmie.

Część trzecia – 2 godz. (2x45 min.)

3. Ćwiczenia z zarządzania przedsiębiorstwem – uczestnicy/uczestniczki w grupach 3-4 osobowych mają wskazać, jakie sposoby motywowania zachęcą ich do lepszej nauki.
4. Proces kontrolowania w firmie – uczestnicy/uczestniczki na wybranych przykładach dokonują analizy procesu produkcyjnego w firmie.
5. Ćwiczenia relaksacyjne – uczestnicy/uczestniczki zastanawiają się nad swoimi cechami, następnie zapisują je na kartce, wieszają anonimowo na tablicy, grupa ocenia, kto ma cechy dobrego lidera, kierownika.

Uwagi:

Liczba proponowanych ćwiczeń może ulec zmianie w zależności od sposobu i czasu pracy uczestników/uczestniczek warsztatów

Bibliografia:

1. Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących, Jedność, Kielce, 2011.
2. Kwiatkowski S. M. (red.), Kompetencje przyszłości. [w] M. Borowiec-Garyś, W. Kilar, T. Rachwał, Przedsiębiorczość jako kompetencja przyszłości. Wydawnictwo FRST, Warszawa 2018.
3. Markowski W., ABC small business'u, Wydawnictwo Marcus, Łódź 2010.
4. Noga A., Teorie przedsiębiorstw, PWE, Warszawa 2011.
5. Nojszewska E., Podstawy ekonomii, WSiP, Warszawa 2010.
6. Pawłowski E., Trzecieliński S., Zarządzanie przedsiębiorstwem. Funkcje i struktury. Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2011.
7. Schumpeter J., Teoria rozwoju gospodarczego. PWN. Warszawa 1960.

Projekt jest współfinansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

8. Sikorska Wolak I., Krzyżanowska K., Przedsiębiorczość w ujęciu teoretycznym i w praktyce. [w] Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich. Stan i perspektywy rozwoju. Praca zbiorowa pod redakcją K. Krzyżanowskiej, SGGW, Warszawa 2010.
9. Sudoł St., Przedsiębiorstwo. Podstawy nauki o przedsiębiorstwie. Zarządzane przedsiębiorstwem, PWE, Warszawa 2006.

Strony internetowe:

1. Ministerstwo Finansów - <https://www.mf.gov.pl>
2. Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii - www.mpit.gov.pl
3. Narodowy Bank Polski – www.nbp.pl
4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – www.zus.pl
5. Giełda Papierów Wartościowych - <https://www.gpw.pl>
6. ISAP – Internetowy System Aktów Prawnych - <http://isap.sejm.gov.pl>